

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

DDI-3-411/10/225/02/GG

Warszawa, 2002-08-01

Decyzja Nr DDI - 60 /2002

Na podstawie art. 17 w związku z art. 12 ust. 2 pkt 2 *ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów* (Dz. U. Nr 122, poz. 1319, ze zm.), Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów **wyraża zgodę** na dokonanie koncentracji, polegającej na przejęciu przez LJ Technologies Private Limited z siedzibą w Singapurze, bezpośredniej kontroli nad Fabryką Silników Elektrycznych TAMEL S.A. z siedzibą w Tarnowie, poprzez nabycie 100% akcji tej Spółki.

UZASADNIENIE

W dniu 18 marca 2002 r. do Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wpłynęło dokonane w trybie art. 12 ust. 2 pkt 2 *ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów* (Dz. U. Nr 122, poz. 1319, ze zm.), zwanej dalej ustawą antymonopolową, zgłoszenie zamiaru koncentracji przedsiębiorców, polegającej na przejęciu przez LJ Technologies Private Limited z siedzibą w Singapurze, bezpośredniej kontroli nad Fabryką Silników Elektrycznych „Tamel” S.A. z siedzibą w Tarnowie, poprzez nabycie 100% akcji tej Spółki, zwanej dalej „Tamel” S.A.

W związku z tym, iż:

- spełnione zostały niezbędne przesłanki uzasadniające obowiązek zgłoszenia koncentracji, bowiem łączny obrót ww. przedsiębiorców w roku obrotowym poprzedzającym rok zgłoszenia przekraczał wartość określoną w art. 12 ust. 1 ustawy antymonopolowej, tj. 50 mln euro,
- przejęcie bezpośredniej kontroli nad innym przedsiębiorcą, jest jednym ze sposobów koncentracji, określonym w art. 12 ust. 2 ww. ustawy,

- w przedmiotowej sprawie nie występuje żadna okoliczność z katalogu przesłanek egzoneracyjnych, wymienionych w art. 13 ustawy antymonopolowej, powodująca odstępianie od obowiązku zgłoszenia koncentracji,

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zwany dalej organem antymonopolowym, wszczął postępowanie w niniejszej sprawie, o czym powiadomił stronę pismem z dnia 26 marca 2002 r.

Przedmiotowe zgłoszenie zostało wystosowane do Urzędu w dniu 15 marca 2002 r. Z uwagi na fakt, iż list intencyjny pomiędzy BTR (European Holdings) B.V. z siedzibą w Roosendaal, Holandia (*dominantem* „Tamel” S.A.) oraz LJ Technologies Private Limited – bezpośrednim nabywcą akcji „Tamel” S.A. został podpisany w dniu 11 marca 2002 r., tym samym został spełniony, określony w art. 94 ust. 4 ww. ustawy, 7-dniowy termin na zgłoszenie zamiaru koncentracji.

W trakcie postępowania Prezes Urzędu ustalił, co następuje:

Przyczyny i opis transakcji.

Przedmiotowa koncentracja polega na przejęciu przez LJ Technologies Private Limited kontroli nad spółką „Tamel” S.A. w wyniku nabycia od BTR (European Holdings) B.V. z siedzibą w Roosendaal, Holandia 15 462 461 akcji „Tamel” S.A., stanowiących 100 % kapitału akcyjnego.

Zgłoszona transakcja stanowi część planu koncentracji, realizowanego przez Grupę Lindeteves-Jacoberg Limited, do której należy aktywny uczestnik koncentracji, tj. LJ Technologies Private Limited. Plan koncentracji przewiduje nabycie grupy spółek i przedsiębiorstw prowadzących działalność pod szyldem *Brook Crompton*, które obecnie należą do brytyjskiej grupy przemysłowej Invensys plc.

Planowana przez Grupę Lindeteves-Jacoberg Limited transakcja nabycia od Invensys plc zakładów produkujących silniki w jedenastu krajach (w tym „Tamel” S.A. w Polsce), ma uczynić z tej Grupy wiodącego przedsiębiorcę na rynku niskonapięciowych silników elektrycznych w Europie. Nabywane zakłady produkują bowiem szeroki asortyment tych silników pod wspólną marką Brook Crompton –

jednego z najbardziej uznanych znaków towarowych w branży silników elektrycznych na świecie, a zwłaszcza w Europie.

Planowana transakcja poza poszerzeniem obecnej oferty niskonapięciowych silników elektrycznych, pozwoli również Grupie Lindeteves-Jacoberg Limited na dostęp do rynków silników specjalnego przeznaczenia, które są także w ofercie Brook Crompton. Ponadto, nabywając zakłady produkcyjne w nowych regionach, Grupa Lindeteves-Jacoberg Limited obniży ryzyko uzależnienia od jednego obszaru produkcyjnego i pozyska zakłady produkcyjne położone w różnych strefach walutowych, zbliżone do rynków zbytu.

Ze strony podmiotu zbywającego akcje Tamel, przyczyny transakcji leżą po stronie finansowej. W związku z tym, iż Invesys plc. znajduje się od dłuższego już czasu w złej kondycji finansowej, Grupa, chcąc utrzymać płynności finansową, zaczęła zbywać część swoich aktywów, co w konsekwencji powoduje, że Invesys plc. wycofuje się lub ogranicza swoją działalność na wielu rynkach, m.in. na rynku polskim, poprzez sprzedaż akcji „Tamel” S.A., a wcześniej - akcji spółki Hawker FA S.A. z Bielska-Białej, producenta akumulatorów trakcyjnych.

Uczestnicy koncentracji.

LJ Technologies Private Limited – nabywca akcji „Tamel” S.A. – jest prywatną spółką zajmującą się zarządzaniem udziałami w spółkach zależnych. LJ Technologies Private Limited wchodzi w skład ***Grupy Lindeteves-Jacoberg Limited*** z Singapuru, która prowadzi działalność na światowym rynku produkcji i dystrybucji silników elektrycznych i ich komponentów. Grupa posiada bardzo rozbudowaną strukturę i za pośrednictwem swoich spółek zależnych prowadzi działalność na rynkach krajów azjatyckich i europejskich, a także w Australii i Nowej Zelandii.

Grupa Lindeteves-Jacoberg Limited nie posiada w Polsce swoich spółek zależnych i w zasadzie dotychczas nie prowadziła żadnej działalności na rynku polskim. Jedynie w 2001 r. jej niemiecka spółka zależna - Schorch Elektrische Maschinen und Antriebe GmbH - sprzedała na indywidualne, bezpośrednie zamówienie klienta z Polski, silniki elektryczne o wartości 39.000 euro.

FSE „Tamel” S.A. – pasywny uczestnik niniejszej koncentracji – od 1998 r. należy do brytyjskiej grupy przemysłowej *Invesys plc*, wtedy to bowiem Invesys plc – za pośrednictwem swojej spółki zależnej, tj. BTR (European Holdings) B.V. – nabyła od Narodowych Funduszy Inwestycyjnych większościowy pakiet akcji „Tamel” S.A. Grupa Invesys plc z siedzibą w Londynie prowadzi działalność w ponad 80 krajach i jest jednym z największych na świecie producentów automatyki i urządzeń sterujących do zastosowania w budynkach mieszkalnych, biurowych i przemyśle, ze szczególnym uwzględnieniem przemysłu przetwórczego i wytwórczego, a także lotnictwa, kolei i energetyki.

Rynek właściwy w sprawie.

W myśl art. 4 pkt 8 ustawy antymonopolowej, przez rynek właściwy rozumie się rynek towarów, które ze względu na ich przeznaczenie, cenę oraz właściwości, w tym jakość, są uznawane przez ich nabywców za substytuty oraz są oferowane na obszarze, na którym, ze względu na ich rodzaj i właściwości, istnienie barier dostępu do rynku, preferencje konsumentów, znaczące różnice cen i koszty transportu, panują zbliżone warunki konkurencji. A zatem rynek ten wyznaczają zasadniczo dwa elementy: towar (*rynek produktowy*) i terytorium (*rynek geograficzny*).

Biorąc pod uwagę określone wyżej kryteria ustawowe stwierdzić należy, że w niniejszej koncentracji – o charakterze horyzontalnym – rynkiem właściwym jest europejski rynek niskonapięciowych silników elektrycznych. Za takim określeniem tego rynku produktowego przemawiają w szczególności następujące względy:

- brak barier administracyjnych i celnych,
- sprzedaż produktów nabywanego podmiotu oraz podmiotu przejmującego kontrolę odbywa się – poza rynkami macierzystymi - na rynkach krajów zachodnioeuropejskich.

Jednakże, w ocenie organu antymonopolowego, skutki tej koncentracji, należy oceniać w odniesieniu do jednego z segmentów tego rynku, tj. polskiego rynku silników elektrycznych, ponieważ:

- nabycie akcji „Tamel” S.A. przez LJ Technologies Private Limited jest tylko częścią planu koncentracji obejmującej spółki Brook Crompton

- z jedenastu krajów i będzie przedmiotem odrębnej umowy uzgodnionej między stronami, o czym mowa w punkcie 2 Listu Intencyjnego z dnia 11 marca 2002 r.,
- w wyniku przejęcia kontroli nad „Tamel” S.A., udział Grupy Lindeteves-Jacoberg Limited nie ulegnie większej zmianie, gdyż udział tej spółki na rynkach europejskich jest nieznaczny („Tamel” S.A. prowadził sprzedaż w Wielkiej Brytanii, krajach Beneluxu, Francji, Niemczech, Włoszech oraz w Skandynawii, gdzie jej udział (w %) wynosił odpowiednio: 1,6; 0,9; 0,1; 0,7; 1,6; 0,8),
 - poprzez nabycie akcji „Tamel” S.A. Grupa Lindeteves-Jacoberg Limited wejdzie na rynek polski, na którym dotychczas praktycznie nie była obecna, osiągając znaczącą pozycję w rynku silników elektrycznych (30%),

Struktura rynku.

Polski rynek silników elektrycznych jest rynkiem konkurencyjnym, o ustabilizowanej strukturze i niezmiennym od kilku lat podziale tego rynku między jego czterech głównych uczestników. Obok „Tamel” S.A., posiadającej ok. 30% udziału w krajowym rynku silników elektrycznych, działalność na nim prowadzi Grupa Elektrim, do której należą spółki:

- Fabryka Silników Elektrycznych „Besel” S.A. z siedzibą w Brzegu – udział w rynku ok. 24%,
- Fabryka Silników Elektrycznych „Indukta” S.A. z siedzibą w Bielsku-Białej – udział w rynku ok. 20%,
- Maszyny Elektryczne „Celma” S.A. z siedzibą w Cieszynie – udział w rynku ok. 20%.

Oprócz ww. wymienionych konkurentów z Grupy Elektrim, działalność na krajowym rynku silników elektrycznych prowadzą m.in. następujący przedsiębiorcy: *KPH Przymierze Bierutów, ABB, Siemens oraz VEM.*

Istnienie wskazanej powyżej konkurencji powoduje, iż nie zanotowano istotnych zmian w podziale rynku w ciągu ostatnich lat, skutkiem czego jest m.in. brak podwyżek cen silników elektrycznych na rok 2002, pomimo istniejącej inflacji.

Sprzedaż silników na rynku krajowym odbywa się poprzez sieć dystrybutorów, na podstawie stosownych umów dystrybucyjnych, bądź też bezpośrednio

do odbiorców typu OEM (*Original Equipment Manufacturer*), tj. producentów maszyn i urządzeń stosujących silniki do zabudowy w wytwarzanych przez siebie wyrobach finalnych. W celu wprowadzenia na rynek silników elektrycznych nowego produktu pochodzenia zagranicznego, niezbędne jest uzyskanie odpowiednich zezwoleń lub certyfikatów w Polskim Centrum Badań i Certyfikacji (*PCBC*), względnie w Głównym Inspektoracie Gospodarki Energetycznej (*GIGE*), co każdorazowo wiąże się z koniecznością wykonania badań w jednej z tych instytucji. Koszt takich badań wynosi ok. 2.500 zł na każdy typ silnika.

Uczestnicy koncentracji na rynku właściwym dla sprawy.

Grupa Lindeteves-Jacoberg Limited – poza jednostkową transakcją handlową w 2001 r. – nie prowadziła dotychczas żadnej działalności w Polsce, tak więc nabycie akcji „Tamel” S.A. będzie pierwszą inwestycją kapitałową tej Grupy w naszym kraju, pozwalająca na osiągnięcie ok. 30% udziału w polskim rynku silników elektrycznych.

Natomiast na rynku europejskim, Grupa Lindeteves-Jacoberg Limited konkuruje z Grupą Invensys plc. z zakresie sprzedaży silników elektrycznych, tj. trójfazowych silników IEC, osiągając w 2001 r. obroty w wysokości ok. 119 mln S\$. Udziały Grupy Lindeteves-Jacoberg Limited w rynku silników elektrycznych w poszczególnych krajach europejskich wynosiły w 2001 r. od 0,7% (w Szwajcarii) do 8,6% (w Niemczech).

Trójfazowe silniki IEC sprzedawane przez Grupę Lindeteves-Jacoberg Limited znajdują zastosowanie w sektorze przemysłowym, w takich urządzeniach jak: skrzynie biegów, kompresory, pompy i urządzenia sterujące. Głównymi odbiorcami tych silników w Europie są: Grundfos A/S z Danii, Watt Drive Antriebstechnik GmbH z Austrii, Indusgra S.L. z Hiszpanii.

Głównym przedmiotem działalności gospodarczej pasywnego uczestnika koncentracji, tj. „**Tamel**” S.A. (stanowiącym ok. 90% udziału w wartości sprzedaży ogółem), jest produkcja i sprzedaż silników elektrycznych, znajdujących zastosowanie jako napęd do pomp, wentylatorów, kompresorów, obrabiarek i innych tego typu

urządzeń. „Tamel” S.A. prowadzi ponadto działalność w zakresie wytwarzania odlewów żeliwnych oraz świadczy usługi transportowe i projektowe.

W sprzedaży realizowanej przez „Tamel” S.A. znaczącą pozycję zajmuje eksport silników elektrycznych, bowiem Spółka na eksport przeznaczona ok. 70% wyprodukowanych silników. Głównie kierunki eksportu „Tamel” S.A. to kraje europejskie (Niemcy, Włochy, Wielka Brytania, Holandia i Czechy). Największy udział w 2001 r. „Tamel” S.A. osiągnęła w brytyjskim i włoskim rynku silników, tj. po 1,6%. Chociaż sprzedaż eksportowa „Tamel” S.A. przewyższa dwukrotnie sprzedaż krajową, to i tak przedsiębiorca ten jest liderem na krajowym rynku silników elektrycznych, osiągając w tym rynku ok. 30% udziału.

Głównymi odbiorcami silników elektrycznych „Tamel” S.A. na rynku polskim są:

- Hydrovacuum S.A. z Grudziądza (7% udziału w sprzedaży krajowej),
- Venture Industries z Kielcina (6,05% udziału w sprzedaży krajowej),
- Wolfram Sp. z o.o. z Krakowa (4,13% udziału w sprzedaży krajowej),

Natomiast największymi dostawcami „Tamel” S.A. są:

- Śląska SH Sp. z o.o. (dostawca drutu nawojowego),
- P.P.U.H. „Dachmet” Sp. j. (dostawca aluminium i stopów aluminium),
- ZPH Stalprodukt S.A. (dostawca taśmy prądnicowej).

Na podstawie materiału zgromadzonego w sprawie i powyższych ustaleń organ antymonopolowy zważył, co następuje.

Przepis art. 17 ustawy antymonopolowej stanowi, iż Prezes Urzędu wydaje zgodę na dokonanie koncentracji, w wyniku której nie powstanie lub nie umocni się pozycja dominująca na rynku i wskutek czego konkurencja na rynku nie zostanie istotnie ograniczona. Dla zastosowania tego przepisu niezbędne jest zatem wykazanie, że wskutek koncentracji:

- a) nie powstanie lub nie umocni się pozycja dominująca,
- b) konkurencja na rynku nie zostanie istotnie ograniczona.

Ad a) Definicja pozycji dominującej określona jest w art. 4 pkt 9 ustawy antymonopolowej. Zgodnie z tą definicją, dominująca pozycja rynkowa przedsiębiorcy to pozycja, która umożliwia mu zapobieganie skutecznej konkurencji na rynku właściwym poprzez stworzenie mu możliwości działania w znacznym stopniu niezależnie od konkurentów, kontrahentów oraz konsumentów. Ustawa wprowadza domniemanie (wzruszalne), że przedsiębiorca ma pozycję dominującą, jeżeli jego udział w rynku przekracza 40 %.

Jak wykazało niniejsze postępowanie, ocena skutków przedmiotowej koncentracji powinna odnosić się do polskiego rynku silników elektrycznych, będącego osobnym segmentem rynku właściwego dla sprawy, tj. rynku silników elektrycznych w wymiarze europejskim. Grupa Lindeteves-Jacoberg Limited nabywając akcje „Tamel” S.A. osiągnie w polskim rynku silników elektrycznych udział na poziomie ok. 30%. Jednakże pomimo osiągnięcia tak znacznego udziału, w ocenie organu antymonopolowego, w wyniku rozpatrywanej koncentracji nie powstanie, a tym bardziej nie umocni się pozycja dominująca na rynku. Podkreślenia wymaga bowiem fakt, iż wejście na polski rynek silników elektrycznych Grupy Lindeteves-Jacoberg Limited nie będzie oznaczać zmiany dotychczasowej struktury tego rynku, bowiem Grupa będzie nowym inwestorem strategicznym dla Spółki „Tamel” S.A., nie zaś nowym uczestnikiem tego rynku. Wysoki udział procentowy pozostałych uczestników rynku sprawia, iż Grupa Lindeteves-Jacoberg Limited nie osiągnie pozycji, która umożliwi jej zapobieganie skutecznej konkurencji na rynku właściwym, poprzez stworzenie możliwości działania w znacznym stopniu niezależnie od konkurentów, kontrahentów oraz konsumentów.

Ad b) Drugą z przesłanek, którą należy wykazać wyrażając zgodę na dokonanie koncentracji, jest brak istotnego ograniczenia konkurencji. Planowana koncentracja, nie powodując osiągnięcia przez Grupę Lindeteves-Jacoberg Limited pozycji dominującej na polskim rynku silników elektrycznych, nie przyczyni się również do istotnego ograniczenia konkurencji na tym rynku.

PolSKI rynek silników elektrycznych jest bowiem rynkiem o ustabilizowanej, nie zmieniającej się na przestrzeni ostatnich lat strukturze, z silną konkurencją

ze strony trzech spółek z Grupy Elektrimu, tj. „Besel” S.A., „Indukty” S.A. i „Celmy” S.A., mających odpowiednio: 24%, 20% i 20% udziału w tym rynku.

Zaznaczyć także należy, że realizacja niniejszej transakcji nie spowoduje pogorszenia warunków transakcyjnych dotychczasowych kontrahentów „Tamel” S.A., zaś samej Spółce może pomóc w zdobyciu nowych rynków eksportowych, poprzez sieć dystrybucyjną Grupy Lindeteves-Jacoberg Limited.

Reasumując należy stwierdzić, iż planowana koncentracja spełnia przesłanki określone w art. 17 ustawy antymonopolowej. Postępowanie w sprawie wykazało, iż przejęcie kontroli przez Grupę Lindeteves-Jacoberg Limited nad Spółką „Tamel” S.A. nie przyczyni się do powstania, a tym bardziej do umocnienia pozycji dominującej na polskim rynku silników elektrycznych, a także nie dojdzie do istotnego ograniczenia konkurencji na tym rynku. Stąd wyrażenie zgody na dokonanie koncentracji jest uzasadnione.

Wobec powyższego orzeczono jak w sentencji.

Od niniejszej decyzji stronie przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – sądu antymonopolowego za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwóch tygodni od dnia doręczenia decyzji.

*Z upoważnienia
Prezesa Urzędu Ochrony
Konkurencji i Konsumentów*

Dyrektor Departamentu
Przemysłu i Infrastruktury
Andrzej Graduszyński

Otrzymuje:

LJ Technologies Private Limited
za pośrednictwem pełnomocnika:
Pani Agnieszki Sołtys
Allen & Overy, A. Siemiątkowski
Spółka Komandytowa
ul. Żelazna 28/30
00-832 Warszawa